

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	851
Land:	Afghanistan
Kilde:	Lifos
Titel:	Rapport. Irans rekrytering av afghaner till kriget i Syrien
Udgivet:	23. maj 2018
Optaget på baggrundsmaterialet:	31. august 2018

Irans rekrytering av afghaner till kriget i Syrien

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör svaret inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Lifosrapport: Irans rekrytering av afghaner till kriget i Syrien

2018-05-23, version 1.1

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

© Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2018

Omslagsbild: Wikipedia.org

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1. English summary.....	4
2. Inledning	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Syfte, begränsningar och avgränsningar.....	6
3. Rekrytering av afghaner i Iran	6
3.1. Vem rekryteras och var?.....	6
3.2. Rekryteringsmetoder	8
3.2.1. Incitament för rekrytering	8
3.2.2. Internetrekrytering.....	9
3.2.3. Press, hot och tvång i samband med rekrytering	10
3.2.4. Lifos sammanfattande analys avseende rekryteringen.....	10
3.2.5. Träning inför uppdraget i Syrien.....	11
4. Afghanernas stationering och roll i Syrien.....	12
4.1. Stationeringsorter	12
4.1.1. Lifos bedömning avseende stationering.....	13
4.2. Uppdrag och roll.....	13
4.3. Tjänstgöringstid och permissioner	14
4.4. Identitetsdokument, brickor.....	15
4.4.1. Lifos kommentar gällande identitetsmarkörer	15
4.5. Transporter och begravingar	15
5. Eventuella risker vid ett återvändande till Afghanistan	16
5.1. Riskerar återvändande som stridit i Syrien att lagföras för brott eller på annat sätt bestraffas av afghanska myndigheter?	16
5.1.1. Lifos bedömning	17
5.2. Hur ser talibanrörelsen på personer som stridit i Syrien?.....	17
5.2.1. Lifos bedömning	18
5.3. Hur ser Islamiska staten i Afghanistan på personer som stridit i Syrien?.....	18
5.3.1. Lifos bedömning	19
6. Lifos avslutande analys	19
Källförteckning	21

1. English summary

Ever since the first years of conflict in Syria, Shiite Afghans (primarily Hazara) have been recruited by the Revolutionary Guard in Iran and sent to Syria in order to fight for the Assad regime. Many of them have signed up voluntarily when offered strong incitements like permanent residence permits in Iran and considerable salaries. Several Afghans who have been subjected to recruitment do, however, claim that Iran is using coercion when recruiting. When scrutinizing these claims that have been published they seem to refer to a situation when Afghans without legal residence in Iran have been found by Iranian authorities and forced to choose between fighting in Syria or being deported to Afghanistan.

Many of the recruited Afghan fighters have had a short and basic military training in Iran before they are sent to Syria to serve in the mostly Afghan Fatemiyoun division. The Afghan fighters have largely been recruited as foot soldiers at the frontlines, and they have reportedly been deployed to a wide range of geographic areas in Syria.

There is little information about Afghan Shiite fighters who have returned to Afghanistan after their deployment in Syria. Lifos does therefore not have any concrete information about what has happened to individual returnees with this profile; if they have been punished or targeted by actors like the authorities, the Taliban or the Islamic State branch in Afghanistan. The conclusions made below regarding returning Syria-fighters must be viewed in light of this fact.

For a number of years the acts of these fighters were not criminalized by Afghan law and lawmakers in the country made statements suggesting that these Afghan Syria-fighters were not in the risk of any punishment by the authorities upon return to the homeland. A new Penal Code (2017) has however entered into force on the 14th of February 2018. This code incorporates, for example, the Rome Statute and covers war crimes and crimes against humanity for which the death penalty can be applied. Furthermore, article 245 (4) in the new code criminalizes the act of participating in wars or internal armed conflicts in other countries. The punishment for this crime is stated to be long imprisonment, not exceeding seven years. However, the code is new and it is yet to be seen how it will be implemented.

As for the Taliban, their domestic agenda and their antagonism versus the Islamic State indicate that they do not have a general interest in targeting Afghan Syria-fighters solely because they have been fighting in Syria.

The ISKP, on the other hand, on the basis of what is known about their ideology and actions, may try and target such fighters if it becomes known to them that the person has been fighting against IS in Syria. The ISKP has for example publically stated when claiming the responsibility for an attack

on a Hazara demonstration in Kabul in 2016 that this was to be seen as a response to the Hazara involvement in Syria.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Under 2012 och i början av 2013 rapporterades det om Bashar al-Assadregimens förluster i Syrienkonflikten gentemot, i huvudsak, olika sunnitiska rebellgrupper i landet. Senare vände dock läget, bland annat med hjälp av det understöd utifrån som Assadregimen fick av Iran genom libanesiska Hizbollah samt andra shiamiliser. Dessa shiamiliser visade sig bli centrala för Assadregimens överlevnad, och reflekterade även Irans målsättning att skydda sin allierade i Damaskus. Iran har i hög grad organiserat dessa shiamiliser, vilka i stor utsträckning rekryterat i Irak, men även i andra länder.¹ Afghanska shiiter har utgjort den största icke-arabiska resursen bland de utländska stridande som anslutit sig till kriget i Syrien på regimens sida. Redan i oktober 2012 rapporterades det om en afghansk shiitisk krigare som tillfångatagits av syriska oppositionselement, och under våren 2013 blev förekomsten av dessa utländska shiitiska krigare i Syrien allt vanligare.² Men det var först under 2014 som journalisten Christoph Reuter fann mer påtagliga bevis för afghanska krigares faktiska deltagande i kriget på den syriska regimens sida.³ Därefter har rapporteringen om fenomenet blivit alltmer frekvent förekommande.

Iran har bland annat rekryterat afghaner ur den afghanska flyktingpopulationen i Iran till den militära *Fatemiyoundivisionen*. Fatemiyoun bildades i Iran efter att konflikten i Syrien brutit ut 2011, och även om det saknas tillförlitliga uppgifter om antalet medlemmar så uppgraderades Fatemiyoun 2015 från brigad till division (eller *lashkar*), vilket indikerar en storlek på över 10 000 man.⁴ Vitt skilda uppskattningar har dock gjorts beträffande antalet stridande afghaner i Syrien. Phillip Smyth, expert på shiamiliser vid Maryland universitetet, har under 2015

¹ Phillip Smyth, *The shiite jihad in Syria and its regional effects*, The Washington Institute for Near East policy, 2015-02-02, sid 1, 3, http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/PolicyFocus138_Smyth-2.pdf, (hämtad 2016-06-20)

² Ibid. s. 40.

³ Christoph Reuter, *Death in Aleppo: A group of Afghan fighters located in Syria*, Afghanistan Analyst Network, 2014-06-06, s. 1, <https://www.afghanistan-analysts.org/death-in-aleppo-a-group-of-afghan-fighters-located-in-syria/>, (hämtad 2016-06-20)

⁴ Saeed Kamali Dehghan, *Afghan refugees in Iran being sent to fight and die for Assad in Syria*, The Guardian, 2015-10-15, s. 2, <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/05/iran-recruits-afghan-refugees-fight-save-syrias-bashar-al-assad>, (hämtad 2016-06-20); Christoph Reuter, *Murad's War: An Afghan face to the Syrian conflict*, Afghanistan Analyst Network, 2015-06-26, s. 5, <https://www.afghanistan-analysts.org/murads-war-an-afghan-face-to-the-syrian-conflict/>, (hämtad 2016-06-20)

uppskattat antalet till några tusen⁵ medan exempelvis iranska källor har uppgett en siffra på uppemot 20 000 afghaner.⁶

2.2. Syfte, begränsningar och avgränsningar

Denna rapport syftar till att belysa Irans rekrytering av afghaner i Iran till kriget i Syrien. Den behandlar ämnen så som rekryteringsmetoder och träning i Iran; stationeringsorter och roll i konflikten; liksom eventuella risker vid ett återvändande till Afghanistan. Iran har länge hållit en låg profil avseende sin inblandning i Syrien, och man har inte varit helt öppen med det engagemang man faktiskt har haft i landet, exempelvis gällande rekryteringen av afghaner. Tillgången på tillförlitlig information om detaljer kring fenomenet är därmed i viss mån begränsad, i vart fall i engelskspråkig media. Det finns dock en hel del fotografier och videoklipp i olika sociala medier föreställande afghaner som strider i Syrien eller som har tillfångatagits av rebellgrupper i landet. Det saknas vidare, enligt Lifos kännedom, detaljerad rapportering om kända fall av afghanska krigare som återvänt till Afghanistan efter tjänstgöring i Syrien. Föreliggande rapport bör läsas i ljuset av dessa begränsningar, och skall inte ses som en uttömmande redogörelse av fenomenet.

Vidare så avgränsas rapporten till att fokusera på den rekrytering av afghaner till Syrienkonflikten som sker i Iran. Det har enligt vissa uppgifter också skett rekrytering på afghansk mark, men informationen om detta är mycket begränsad, varför denna avgränsning görs. Rapporten tar inte heller upp den rekrytering som skett i Syrien av afghaner som befann sig i landet redan 2011 när konflikten bröt ut eller de som eventuellt rekryterats i andra länder.

3. Rekrytering av afghaner i Iran

3.1. Vem rekryteras och var?

Merparten av de afghanska krigare som strider vid den syriska regimen frontlinjer är shiamuslimska hazarer, och de flesta har kommit till Syrien direkt från Iran. De är ditsända av *al-Qudsbrigaden*, vilken utgör en elitenhet inom det iranska revolutionsgardet. Många av de rekryterade hazarerna har vistats illegalt i Iran och de utgör en omfattande resursbas som det revolutionära gardet har kunnat rekrytera i tusental till Syrien.⁷ Omfattande rekryteringsprogram av shiitiska afghaner upprättades under 2013 och rekryteringen ökade under nästföljande år. Under 2015

⁵ Anuj Chopra, *Iran enlists Afghan refugees as fighters to bolster Syria's Assad*, AFP, 2015-08-26, <https://www.yahoo.com/news/iran-enlists-afghan-refugees-fighters-bolster-syrias-assad-071834833.html?ref=gs>, (hämtat 2016-06-20)

⁶ Hashmatallah Moslih, *Iran 'foreign legion' leans on Afghan Shia in Syria war*, Al Jazeera, 2016-01-22, <http://www.aljazeera.com/news/2016/01/iran-foreign-legion-leans-afghan-shia-syria-war-160122130355206.html>, (hämtad 2016-06-20)

⁷ Christoph Reuter, 2015, s. 2.

rapporterades det om en ökning av afghanska krigare i Syrien, i synnerhet hazarer inom Fatemiyoun.⁸

Under slutet av 2015 intervjuade Human Rights Watch (HRW) cirka två dussin afghaner som bott i Iran om iranska myndigheters rekrytering av afghaner till kriget i Syrien. Av HRW:s rapport framgår att afghaner som vistats illegalt i Iran och påträffats av iranska myndighetspersoner har utsatts för rekryteringsförsök eller press att ansluta sig till kriget i Syrien.⁹ Städerna Mashhad och Qom utpekades av andra källor som vanliga rekryteringsorter då många afghaner vistas i dessa städer.¹⁰ Begravningar som hållits i Iran för afghaner som stupat i Syrien indikerar också att rekryterna kommit från orter över hela landet som exempelvis Isfahan, Mashhad, Teheran och Qom.¹¹

Illegalt vistandes afghaner i Iran har påträffats av iranska myndigheter exempelvis när de varit på väg till sitt arbete eller vid Irans gräns mot Turkiet när de försökt lämna landet.¹² En av de afghaner som rekryterats till Syrien, och som BBC intervjuat, har uppgett att han approcherades av afghaner med kopplingar till Irans revolutionsgarde i moskén.¹³ Många afghaner ska också rekryteras vid Abolfazli-moskén i Golshahrdistriktet i östra Mashad, ett område där många afghaner är bosatta. Enligt The Guardian stod cirka 50 afghaner i kö till moskén en höstmorgon 2015 för att sätta upp sig på rekryteringslistan.¹⁴

Iran ska även ha rekryterat minderåriga afghaner till kriget i Syrien efter att deras föräldrar gett sitt skriftliga samtycke till det.¹⁵ En afghansk analfabetisk man som gjort detta uppgav dock för Sverige Radio att han inte varit medveten om att hans tum-avtryck på ett dokument innebar ett sådant medgivande för både honom och sonen.¹⁶ Det har vidare i en FN-rapport rapporterats om att Hizbollah samt ett antal icke namngivna regeringsvänliga grupper i Syrien har rekryterat minderåriga i mindre

⁸ Middle East Eye, *Afghan fighters an increasingly significant player on Syrian battlefield*, 2015-06-22, <http://www.middleeasteye.net/news/afghan-fighters-increasingly-significant-player-syrian-battlefield-1394440308>, (hämtad 2016-06-20)

⁹ Human Rights Watch (HRW), *Iran Sending Thousands of Afghans to Fight in Syria*, 2016-01-29, <https://www.hrw.org/news/2016/01/29/iran-sending-thousands-afghans-fight-syria>, (hämtad 2016-06-20)

¹⁰ Dehghan.

¹¹ Phillip Smyth, The Washington Institute, *Iran's Afghan Shiite Fighters in Syria*, 2014-06-03, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/irans-afghan-shiite-fighters-in-syria>, (hämtad 2016-06-20)

¹² HRW.

¹³ Fariba Sahraei, *Syria war: The Afghans sent by Iran to fight for Assad*, BBC News, 2016-04-15, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-36035095>, (hämtad 2016-06-20)

¹⁴ Dehghan.

¹⁵ Ibid; Sveriges Radio, *Iran skickar afghanska barn att kriga i Syrien*, 2015-10-23, <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6285468>, (hämtad 2016-06-20)

¹⁶ Sveriges Radio.

omfattning.¹⁷ HRW har också intervjuat flera afghanska minderåriga i åldern 16 till 17 år som ska ha rekryterats till kriget.¹⁸

Irans rekrytering uppges även ha omfattat vissa personer med afghanskt ursprung som naturaliserats till iranska medborgare.¹⁹ Ett par av de afghaner som uppges ha varit framstående medlemmar av och befäl inom Fatemiyoun var redan medlemmar av Irans revolutionära garde och hade militär erfarenhet från deltagande i kriget mellan Iran och Irak 1980-1988.²⁰

3.2. Rekryteringsmetoder

3.2.1. Incitament för rekrytering

Även om många av de shiitiska miliserna i Syrien som strider på Assadregimens sida är ideologiskt motiverade²¹ så har åtskilliga av de stridande afghanerna lockats till Syrien genom incitament som exempelvis permanenta uppehållstillstånd i Iran både för sig själva och för sina familjer.²² Många afghaner har inte rest till Syrien primärt för att strida för sin religiösa övertygelses skull utan för att de är i behov av de förmåner som en tjänstgöring i Syrien kan ge till dem och deras familjer.²³

Månadslönen för de afghaner som strider för Assadregimen i Syrien uppges ligga runt 700-1000 US dollar.²⁴ Och en del av de som har deltagit i striderna har belönats med uppehållstillstånd i Iran både för sig själva och sina familjemedlemmar. I ett fall som följts ska familjen ha flyttat från Afghanistan till Iran efter att deras familjemedlem stupat i Syrien eftersom de då beviljades uppehållstillstånd där av iranska myndigheter.²⁵ Nyligen har Iran också antagit en lag som innebär att familjemedlemmar till utländska martyrer som stupat under sitt uppdrag ska kunna få iranskt medborgarskap. Denna lag kan komma att tillämpas i fall avseende de afghaner som strider i Syrien.²⁶

¹⁷ United Nations, Report of the Secretary-General, *Children and Armed Conflict*, A/69/926-S/2015/409, 2015-06-05, s. 32, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/69/926&Lang=E&Area=UNDOC, (hämtad 2016-06-20)

¹⁸ HRW.

¹⁹ Moslih.

²⁰ S Reza Kazemi, *Raftan, Raftan: How young Afghans from Herat end up in the Syrian war*, Afghanistan Analysts Network, 2016-06-14, s. 8, <https://www.afghanistan-analysts.org/raftan-raftan-how-young-afghans-from-herat-end-up-in-the-syrian-war/>, (hämtad 2016-06-20)

²¹ De strider för sin shiitiska tro mot olika sunnitiska rebellgrupper.

²² Middle East Eye.

²³ Ibid; Dehghan; Mark Lobel, *The jobless Afghans 'paid by Iran' to fight for Assad*, BBC News, 2015-06-18, <http://www.bbc.com/news/world-asia-33187850>, (hämtad 2016-06-20)

²⁴ Kazemi, s. 7; Khaama Press, *3500 Afghans fight in Syria as Iran use refugees to bolster Assad*, 2015-08-26, <http://www.khaama.com/3500-afghans-fight-in-syria-as-iran-use-refugees-to-bolster-assad-9602>, (hämtad 2016-06-20)

²⁵ Kazemi, s. 8, 10.

²⁶ Al-Monitor, *Iran to grant citizenship to families of foreign 'martyrs'*, 2016-05-02, <http://www.al-monitor.com/pulse/sites/almonitor/contents/afp/2016/05/iran-politics-syria-iraq-afghanistan-pakistan.html>, (hämtad 2016-06-20)

Att strida i Syrien har också inneburit en möjlighet för en del unga afghanska män som upplever att alla andra dörrar stängts för dem. Att bli krigare innebär en viss social status och även om dessa män skulle stupa i strid så blir de då firade som martyrer (shahids).²⁷

Irans revolutionsgarde har också rekryterat afghaner till kriget i Syrien genom att betona den sekteristiska aspekten av konflikten och striden mellan shia- och sunnigrenen av Islam. Fatemiyoun har bland annat haft som sin uppgift att försvara den shiitiska helgedomen *Sayeda Zeinab* i Damaskus utkanter.²⁸ En del av de afghaner som rest till Syrien för att strida uppger sig ha gjort så utifrån religiös övertygelse.²⁹ De uppger sig bland annat vara i Syrien för att försvara shiitiska helgedomar i landet och för att dö eller dödas i striden mot Islamiska staten.³⁰

Ytterligare exempel på Irans rekrytering är afghaner som rekryterats under pågående fängelsestraff i Iran. Murad Ali Hamidi hade avtjänat ett år av sitt sexåriga fängelsestraff när han fick besök av en rekryterare från det iranska revolutionsgardet. Murad kunde då välja att strida i Syrien under två månader mot att frigges i förtid. Han utlovades också en månadslön om 700 US dollar och att han bara skulle få enklare uppgifter och väktartjänst i Syrien.³¹

3.2.2. Internetrekrytering

Rekrytering till de shiitiska miliserna i Syrien har skett på olika sätt.³² Internet har utgjort ett av rekryteringsverktygen och iranska rekryteringsnätverk har använt sig av en kombination av Facebook-sidor, bloggar och olika webplatser. Ibland har man lagt ut olika bilder med ”inbäddade” telefonnummer, och i synnerhet frivilliga afghaner ska ha rekryterats på detta sätt.³³ Många afghanska ungdomar tillbringar idag mycket tid på att vara ”uppkopplade” till sociala medier och dylikt via sina mobiltelefoner. Detta har både möjliggjort för dem att bli medvetna om olika skeenden i omvärlden som exempelvis Syrienkonflikten och även hur de kan ansluta sig till kriget. Afghanska ungdomar som rekryterats med hjälp av internet har dock inte nödvändigtvis radikaliserats. De har dock via internet fått information om en alternativ väg till att uppnå ett anseende och en inkomst, vilket i vissa fall lett till konflikter³⁴ med ungdomarnas familjer,

²⁷ Kazemi, s. 7.

²⁸ Farnaz Fassihi, *Iran pays Afghans to Fight for Assad*, The Wall Street Journal, 2014-05-22, <http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702304908304579564161508613846>, (hämtad 2016-06-20)

²⁹ HRW.

³⁰ Kazemi, s. 9.

³¹ Reuter, 2015, s. 3.

³² Smyth, 2015, s. 23.

³³ Ibid, s. 28, 30.

³⁴ En generationsklyfta har ibland uppstått mellan de äldre auktoriteterna och deras traditionella syn på livet och den nya ungdomsgenerationen som är ’uppkopplade’ mot och

vilka motsatt sig deras vilja att lämna Afghanistan eller att ansluta sig till kriget i Syrien.³⁵

3.2.3. Press, hot och tvång i samband med rekrytering

En del av de rekryterade afghanerna uppger att de utsatts för tvång i samband med rekryteringen:

They took us to war by force, "he says". I wasn't happy with that but they said that because I was an Afghan who'd been arrested without identity papers, they'd either deport me to Afghanistan or send me to prison. I ended up being held in Asgar Abad detention camp before joining up.³⁶

Iran deporterar årligen hundratusentals afghaner som vistas i landet.³⁷ I samband med att iranska myndigheter påträffat illegalt vistandes afghaner i Iran har rekryteringsförsök till kriget i Syrien skett. Många afghaner har då tvingats välja mellan att deporteras till Afghanistan eller att strida i Syrien. Vissa har valt att strida i Syrien medan andra har valt deportation. Åter andra har lämnat Iran för att ta sig vidare till Europa. En del av de afghaner som HRW intervjuat och som valt att ansluta sig till kriget i Syrien uppgav att deras behov av att legalisera sin vistelse i Iran utgjort en viktig orsak till att de lät sig rekryteras. En av de rekryterade uppgav för HRW att han tvingats kriga i Syrien, och att han inte getts något utrymme att vägra detta. En annan person som blivit frihetsberövad när han korsade gränsen mellan Afghanistan och Iran berättar om den psykologiska press som Iran utövat under sitt rekryteringsförsök:

They tried to put psychological pressure on us, trying to scare us. They said Afghanistan is not a safe country and that the deportation process is dangerous. They said all of this to urge us to fight in Syria. They knew some of us had been born and raised in Iran and had never been to Afghanistan. But we chose deportation over Syria.³⁸

3.2.4. Lifos sammanfattande analys avseende rekryteringen

Irans rekrytering av afghaner till kriget i Syrien har skett på en rad olika sätt. Frivilliga rekryter har själva kontaktat rekryterarna exempelvis via telefonnummer som funnits på internet eller genom att köa vid moskéerna för att sätta upp sig på rekryteringslistor.

De som upplever att de utsatts för press eller tvång att låta sig rekryteras synes i huvudsak vara de afghaner som påträffats av iranska myndigheter under sin illegala vistelse i landet eller som tagits vid gränsen och som ställts inför valet att strida i Syrien eller att deporteras till Afghanistan.

medvetna om sin omvärld på ett annat sätt och har en annan vilja till mobilitet. (Kazemi, s. 4f)

³⁵ Kazemi, s. 3, 5, 9f)

³⁶ Sahraei.

³⁷ Lifos, *Temarapport: Afghaner i Iran*, 2016-03-17, s. 20,

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36932>, (hämtad 2016-06-13)

³⁸ HRW.

Enligt uppgifter från dessa personer till exempelvis HRW och BBC har de dock haft en reell, om än påtvingad, valmöjlighet och vissa av dem har valt deportation framför deltagande i kriget, varpå de också har deporterats. Att hot och press ibland kan förekomma i denna process när personerna påträffas och arresteras är dock troligt mot bakgrund av vad som är känt om iranska myndigheters agerande i samband med deportationsprocesser generellt.

HRW rapporterade om en minderårig afghan som uppgav sig ha blivit utsatt för tvång av iranska myndigheter och som inte ska ha haft något utrymme att undkomma rekrytering till Syrien. Detaljer kring hur detta tvång ska ha yttrat sig saknades dock i rapporteringen. Lifos har inte funnit information från annat håll om förekomsten av rent tvång i samband med rekryteringen.

Huvudmönstret utifrån tillgänglig information bedöms enligt Lifos vara att rekryteringen sker genom olika grader av frivillighet. Starka incitament används i form av erbjudanden om uppehållstillstånd i Iran och genom en, relativt sett, ansevärd månadslön. Vissa frivilliga afghaner drivs också av ideologiska motiv och ansluter sig för att strida för sin shiitiska tro, på Assadregimens sida, mot olika sunnitiska rebellgrupper. Det är rimligt att anta att afghaner som vistas illegalt i Iran och som blir påkomna av iranska myndigheter ibland kan bli utsatta för både press och hot i samband med att frågan om deportation eller rekrytering till Syrien då aktualiseras. I denna situation är det också många afghaner som uppgett sig tvingade att låta sig rekryteras eftersom de ställts inför det påtvingade valet att antingen strida i Syrien eller att deporteras till Afghanistan.

Att döma av tillgänglig information gällande Irans rekrytering så bedriver Iran inte någon ren tvångsrekrytering till kriget i Syrien, utan möjlighet för berörda personer att neka till tjänstgöring, även om press och hot kan förekomma i samband med rekryteringen. Enskilda fall av tvång kan dock aldrig helt uteslutas.

3.2.5. Träning inför uppdraget i Syrien

Flera av de afghaner som rekryterats till kriget i Syrien har berättat om att de fått genomgå träningsläger i den iranska staden Varamin, 60 km söder om Teheran, inför tjänstgöringen i Syrien. En av de rekryterade har berättat om ett militärt läger vid namn *Padegan-e Shahid Pazoukii* i Varamin, där han tillsammans med andra afghaner, pakistanier och araber genomgick en 19-dagars militär grundutbildning. En annan rekryterad afghan uppgav att han fick 21 dagars militär träning i Varamin. Denna träning omfattade vapenutbildning, exempelvis med pansarskott, samt radiokommunikation och att gräva skyttegravar. Religiösa ledare ska också ha kommit till basen för att predika för rekryterna och för att säga att de kommer att sändas till Syrien för att försvara den shiitiska tron.³⁹ En annan rekryterad afghan berättar att utbildningen utgjordes av 14 dagars basträning med

³⁹ HRW.

grundläggande vapenhantering vid Qarchakbasen nära Varamin.⁴⁰ Och två andra afghaner som sedermera tillfångatogs av rebeller i Syrien har uppgett att de sänts till militärbaser nära Teheran för ”kalasjnikov-träning”.⁴¹

Åter andra har uppgett sig ha fått träning i militära läger nära Teheran och Shiraz. Enligt en av de som rekryterats ska han ha genomgått två rundor av militärträning i dessa två städer.⁴² Och en frivillig, som ringt hem till en vän i Afghanistan för att berätta att han tänkt ansluta sig till kriget i Syrien, uppgav att han skulle få en månads träning i Irans Yazd-provins före avresan till Syrien där han skulle tjänstgöra i två månader.⁴³

3.2.5.1. Lifos kommentar om träningen

Lifos konstaterar att informationen om den militära träningen är knapphändig och anekdotisk. Tillgänglig information tyder ändå på att många av de rekryterade afghanerna endast genomgår en kortare militär grundutbildning innan de sänds till Syrien, och Varamin, Teheran samt Shiraz har av flera källor nämnts som platser där denna träning sker.

4. Afghanernas stationering och roll i Syrien

4.1. Stationeringsorter

Shiitiska miliser har varit delaktiga i ett antal större slag i Syrien, och de har också varit utspridda i många olika geografiska områden i landet. Phillip Smyth, som har kartlagt de shiitiska miliserna i Syrien genom sociala medier, har bland annat (under perioden september 2013 och juni 2014) funnit att Fatemiyoun deltagit i strider i Al Maliha (öster om Damaskus), i Latakia (vid kusten) samt i Yabroud (vid Qalamoun), ”Rima farms” (i Yabroud) och Sahel (i Qalamoun). Därtill har Smyth under denna period observerat ett stort antal icke namngivna shiamiliser på olika platser i Syrien.⁴⁴

Afghaner har dock under åren som gått deltagit i strider även på andra platser i landet, exempelvis i Aleppo, Hama och Daraa.⁴⁵ En av de stridande afghanerna som BBC intervjuat sade sig ha varit stationerad på olika platser i landet från Damaskus till Palmyra.⁴⁶ Åter andra har uppgett att afghaner deltagit i strider i exempelvis Homs och Deir al-Zor.⁴⁷ I juni 2016 skedde en fångutväxling i Daraa där afghaner som tillfångatogs i området under förra

⁴⁰ Sahraei.

⁴¹ Reuter, 2015, s. 3.

⁴² HRW.

⁴³ Kazemi, s. 3.

⁴⁴ Smyth, 2015, s. 44ff och appendix 7.

⁴⁵ Reuter, 2015, s.1; HRW; Radio Free Europe Radio Liberty (RFE/RL), *Increasing Number Of Afghans, Pakistanis Killed In Syria Buried In Iran*, 2015-04-25, <http://www.rferl.org/content/persian-letters-afghans-pakistanis-killed-fighting-in-syria-for-iran/26977907.html>, (hämtad 2016-06-20)

⁴⁶ Sahraei.

⁴⁷ HRW.

året släpptes av rebeller medan den syriska regimen frigav fem fångar.⁴⁸ Daraa är också platsen där afghanen Alireza Tavasoli, högsta befälhavaren för Fatemiyoun, dödades under början av 2015.⁴⁹

4.1.1. Lifos bedömning avseende stationering

Lifos bedömer utifrån tillgänglig information att stridande afghaners närvaro i Syrien har varit geografiskt spridd till olika delar av landet, bland annat till de orter och platser som ovan omnämnts. Dessa platser ska dock inte ses som uttömmande gällande var i Syrien stridande afghaner kan ha blivit stationerade och deltagit i strider.

4.2. Uppdrag och roll

Många av de afghaner som rekryterats till kriget i Syrien har rekryterats som fotsoldater.⁵⁰ En stor andel av dem är hazarer, vilka stridit för den syriska regimen vid dess frontlinjer.⁵¹ Det finns inte mycket information tillgänglig om den afghanska Fatemiyoundivisionens specifika operationer, men enligt en källa ska Fatemiyoun ha lidit svåra nederlag med många dödade och sårade under den syriska militärens strider öster om Damaskus i oktober 2014. Fatemiyoun ska också ha deltagit i den misslyckade regimoffensiven mot Aleppo i början av 2015.⁵²

I sin roll som fotsoldater vid krigets frontlinjer, och med ringa militär utbildning, har de stridande afghanerna, enligt vissa källor, i praktiken ofta utgjort ren ”kanonmat”.⁵³ Flera afghaner som stridit i Syrien och som HRW talat med har berättat att deras iranska befäl tvingat dem att utföra farliga militära operationer som att endast med lätta vapen, utan stöd av artilleri, avancera mot IS befästningar. Iranska befäl ska också vid vissa tillfällen ha hotat med att skjuta dem som inte lydde order att avancera under eldstrid.⁵⁴ En annan före detta stridande afghan som BBC talat med uppger att afghaner inom Fatemiyoun använts som en första vågens ”chock-trupper”. Han ingick i ett infanteri som tvingats gå 20-30 km mot fiendens linje innan strid, och menar att de erövrade mark genom stora förluster, varpå området lämnades över till syriska soldater, vilka dock ofta snart förlorade området

⁴⁸ The Syrian Human Rights Committee (SHRC), *Detainees in Regime Prisons Swapped for Afghani Prisoners*, 2016-06-11, <http://www.shrc.org/en/?p=27609>, (hämtad 2016-06-20)

⁴⁹ RFE/RL.

⁵⁰ Farnaz Fassihi; Ali Alfoneh, *Shiite Combat Casualties show the Depth of Iran's Involvement in Syria*, Policywatch 2458, The Washington Institute, 2015-08-03, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/shiite-combat-casualties-show-the-depth-of-irans-involvement-in-syria>, (hämtad 2016-06-20)

⁵¹ Reuters, 2015, s. 2.

⁵² Ali Alfoneh, *Analysis: Shiite Afghan casualties of the war in Syria*, 2015-03-12, The Long War Journal, <http://www.longwarjournal.org/archives/2015/03/analysis-shiite-afghan-casualties-of-the-war-in-syria.php>, (hämtad 2016-06-20)

⁵³ BBC, Syria Documentary: *Iran's Afghans Fighting for Assad*, 2016-06-12, EA WORLDVIEW, <http://eaworldview.com/2016/06/syria-video-feature-irans-afghans-fighting-for-assad/>, (hämtad 2016-06-20) och Anuj Chopra.

⁵⁴ HRW.

igen till IS.⁵⁵ En av de afghaner som i Syrien tillfångatogs av rebellgrupper har uppgett att när han väl kommit till militärbasen i Aleppo så var iranierna inte lika vänliga längre och än värre var det med de syrier som tog hand om dem. Under sitt första uppdrag fick han tillsammans med 300 andra afghaner vandra en hel natt tills de nådde en hög byggnad vilken de beordrades att inta och att hålla till varje pris. De lyckades inta byggnaden men kom senare under attack av rebeller varpå han tillfångatogs.⁵⁶ En annan afghan som stridit i Syrien har berättat att hans enhet om 400 afghaner stationerades vid den irakiska gränsen enbart med sina AK47:or och utan artilleri. De hade inte heller informerats om vart de skulle och inom loppet av några dagar hade hälften av de stridande afghanerna i hans grupp stupat.⁵⁷

Även om de flesta afghanerna tycks ha rekryterats som fotsoldater finns det också exempel på afghanska högre befäl inom Fatemiyoun, bland annat den numera avlidna ledaren Alireza Tavasoli.⁵⁸ Andra afghaner som uppges ha varit framstående medlemmar av och befäl inom Fatemiyoun ska ha haft en militär bakgrund med bland annat erfarenhet från Iran-Irak-kriget 1980-1988.⁵⁹ Det rapporteras även om afghaner som kan ha haft rollen som krypskyttar.⁶⁰

4.3. Tjänstgöringstid och permissioner

En av de före detta stridande afghaner som HRW intervjuat har uppgett att han tjänstgjorde i Syrien i tre månader innan han flögs tillbaka till Teheran för en femton dagars permission under vilken han hade tillåtelse att röra sig fritt i Iran. Han säger sig ha varit beordrad att göra en andra runda i Syrien, men avvek under sin permission och flydde istället till Europa. Denna 17-åring, som för HRW uppgett sig tvingad att strida i Syrien, berättade att de afghaner som låtit sig rekryteras på frivillig basis tjänstgjorde två månader i Syrien istället för tre. HRW intervjuade också en afghan som på egen hand tagit kontakt med rekryterarna genom ett telefonnummer han fått, och denne man sade sig ha tjänstgjort i Syrien under två månader innan han fick 21 dagars permission. Under sin andra tjänstgöringsperiod blev han befordrad, men tjänstgjorde då i drygt tre månader innan han förflyttades till den irakiska gränsen utan att ha beviljats någon permission.⁶¹ Åter en annan afghan, som BBC intervjuat, menar att han tillbringade 12 månader i Syrien innan han beviljades permission i Iran. Också han var beordrad till en andra tjänstgöringsperiod, men flydde då istället till Europa.⁶²

⁵⁵ Sahraei.

⁵⁶ Reuter, 2015, s. 3f.

⁵⁷ HRW.

⁵⁸ RFE/RL.

⁵⁹ Kazemi, s. 8.

⁶⁰ Reuter, 2014 och Sahraei.

⁶¹ HRW.

⁶² Sahraei.

4.4. Identitetsdokument, brickor

En av de stupade afghanerna i Syrien bar på ett slags identitetsdokument med foto och kortnummer samt med en bild på den shiitiska helgedomen Sayeda Zainab. Detta dokument var av utseendet att döma utfärdat av syriska myndigheter.⁶³

En annan ”identitetsmarkör” som uppvisades för BBC av en afghan som fått permission från sin tjänstgöring i Syrien var en militär ID-bricka. Han uppvisade även permissionsintyg för BBC. (bild på en sådan militär ID-bricka återfinns i BBC:s artikel) Denne man uppgav också att han efter 12 månaders tjänstgöring i Syrien endast fått ett litet grönt identitetsdokument som innebar 30 dagars tillfälligt uppehållstillstånd i Iran. Revolutionsgardet bröt sina tidigare löften menade han, när de sade åt honom att han måste åka tillbaka för ytterligare en tjänstgöringsperiod.⁶⁴

4.4.1. Lifos kommentar gällande identitetsmarkörer

Lifos konstaterar att tillgänglig information gällande identitetsdokument och liknande är knapphändig och anekdotisk, varför det inte går att dra några säkra slutsatser om vilken typ av ”identitetsmarkör” en stridande afghan i Syrien vanligen innehar. Dock kan även konstateras att den militära ID-bricka som omnämns i BBC:s artikel även har synts på internet på vissa andra bilder av stridande afghaner i Syrien. Lifos saknar dock närmare kännedom om innehållet på dessa ID-brickor.

4.5. Transporter och begravningar

Det framgår av flera av de personer som rekryterats till kriget i Syrien att de flugits in till Damaskus. En av de rekryterade uppgav att de reste med ett passagerarplan och att det fanns familjer med ombord på planet. En annan berättade att de flugits från den militära delen av Teherans flygplats.⁶⁵ Att de rekryterade afghanerna saknade passhandlingar utgjorde inget hinder då allt togs om hand av Irans revolutionsgarde.⁶⁶

Det finns inte mycket information tillgänglig om vad som händer med afghaner som sårats i strid i Syrien, men en sårad som AFP varit i kontakt med befann sig på ett sjukhus i Teheran där han väntade på att rullas in till operation.⁶⁷

En hel del har dock rapporterats om de begravningar som hålls i Iran för afghaner som stupat i kriget i Syrien.⁶⁸ Dessa har hållits på en mängd olika platser runt om i Iran, bland annat i Isfahan, Mashhad, Teheran och Qom.⁶⁹

⁶³ Reuter, 2014.

⁶⁴ Sahraei.

⁶⁵ HRW och Reuter, 2015, s. 3.

⁶⁶ Sahraei.

⁶⁷ Chopra.

⁶⁸ Alfoneh, 2015-08-03; Dehghan; Sahraei; Reuter.

⁶⁹ Smyth, 2014.

Flera av de stupade afghanerna har hedrats med stora begravningsceremonier och de har sedan lagts till vila på gravplatser för martyrer i Iran.⁷⁰ Många stupade afghaner har dock blivit kvar i Syrien i omstridda områden där möjlighet att återbörda deras kroppar saknats.⁷¹

5. Eventuella risker vid ett återvändande till Afghanistan

5.1. Riskerar återvändande som stridit i Syrien att lagföras för brott eller på annat sätt bestraffas av afghanska myndigheter?

I maj 2014 rapporterade Wall Street Journal om att vissa afghanska parlamentariker fördömde Iran för den exploatering av afghanska flyktingar man gjorde sig skyldig till genom att sända dem till strid i Syrien. Parlamentets talman sa att Afghanistans regering måste finna en lösning då Iran utnyttjar deras fattigdom och sänder dem till Syrien för att dö.⁷² Kabul uppmanade också Iran samma år att inte rekrytera afghaner till kriget i Syrien och hotade med att inlämna ett klagomål till UNHCR om direkt rekrytering från Irans sida kunde leda i bevis.⁷³

Lifos har inte funnit någon detaljerad information avseende personer som har stridit i Syrien och sedan återvänt till Afghanistan. Ett afghanskt medieföretag har detekterat ett antal före detta stridande som återvänt till Afghanistan, bland annat till Balkhprovinsen, men dessa personer har inte velat låta sig intervjuas.⁷⁴ Det har också rapporterats om en stridande som återvände till Herat, och som planerade att åka tillbaka till Syrien.⁷⁵

Vid samtal med källor under en utredningsresa till Kabul i april 2016 framkom att man då inte kände till några konkreta fall av återvändande afghaner som stridit i Syrien. Källornas bedömning var vid denna tidpunkt att personer som stridit i Syrien för Assadregimen inte skulle bestraffas av afghanska myndigheter om de återvände. En källa uppgav att man sett liknande fall tidigare, men då med koppling till Irak och att lagföring inte skett i dessa fall.⁷⁶ En ny strafflag (Penal Code 2017) har dock trätt i kraft den 14:e februari 2018 och i den så finns numer ett lagrum som kan vara tillämpligt när det gäller afghaner som deltagit i strid i Syrien. Enligt artikel 245 (4) är det numer en straffbar handling att delta i krig eller inre väpnade

⁷⁰ Kazemi, s. 8f.

⁷¹ Reuter, 2015, s. 4f.

⁷² Farnaz Fassihi & Ehsanullah Amiri, *Afghans Condemn Iran Over Recruiting Refugees to Fight in Syria*, 2014-05-21, <http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702303749904579576132289729204>, (hämtad 2016-06-20).

⁷³ Smyth, 2015, s.42.

⁷⁴ Lokal journalist, Intervju via Skype, 2016-06-07.

⁷⁵ Kazemi, s. 9.

⁷⁶ FN-organisation och Afghansk f d politiker, samtal i Kabul 2016.

konflikter i andra länder, och påföljden anges vara ett långt frihetsstraff, dock inte överstigande sju år.⁷⁷

När det gäller ”utländska krigare” i Syrien så har detta begrepp tidigare i stort sett varit synonymt med ”sunnitiska jihadisterna”. Lika centrala för konflikten har dock de utländska shiitiska krigarna som mobiliserats i Syrien varit,⁷⁸ och även dessa shiamiliser har begått grova övergrepp under konflikten.⁷⁹ I Afghanistans nya strafflag (Penal Code 2017) så har Romstadgans bestämmelser inkorporerats och brott som krigsbrott eller brott mot mänskligheten kan enligt den nya strafflagen vara belagt med dödsstraff beroende på vilken typ av handling man har gjort sig skyldig till.⁸⁰

5.1.1. Lifos bedömning

Lifos konstaterar således att stora förändringar har skett inom det rättsliga området i och med den nya afghanska strafflagen. Det finns ett antal tillkommande paragrafer i den nya lagen som innebär att stridande från Syrien kan komma att lagföras i hemlandet, antingen enkom på grund av själva deltagandet i strid eller till följd av att man gjort sig skyldig till exempelvis krigsbrott eller brott mot mänskligheten. Det bör dock betonas att lagstiftningen är mycket ny och att det återstår att se hur den praktiska tillämpningen av den kommer att falla ut.

Det finns ännu ingen öppet tillgänglig engelsk översättning av den nya strafflagen.⁸¹

5.2. Hur ser talibanrörelsen på personer som stridit i Syrien?

Lifos har inte funnit någon information om konkreta fall av individer som återvänt till Afghanistan från strider i Syrien och som blivit utsatta för något från talibanrörelsen på grund av detta deltagande.

En lokal afghansk källa menar att på grund av talibanrörelsens fokus på afghansk inrikespolitik, och deras ointresse för skeenden i världen, så ter det sig inte troligt att talibanrörelsen skulle angripa personer på grund av att de stridit i Syrien.⁸² En annan källa bedömer, utan att specificera eventuella förövare, att afghaner som stridit i Syrien kan leva säkert i Afghanistan, utan att ha något hot mot sig.⁸³

⁷⁷ Penal Code (2017) Aktuell artikel har översatts av Lifos personal.

http://moj.gov.af/content/files/OfficialGazette/01201/OG_01260.pdf

⁷⁸ Smyth, 2015, s.1.

⁷⁹ Det finns många bilder på grova övergrepp som begåtts av olika shiamiliser, och som också har lagts ut på Internet av dessa grupper. (Phillip Smyth, *The Shiite Jihad and its' Regional Effects*, Middle East Week Podcast, 2015-02-09, <http://middleeastweek.org/home/2015/2/9/s3wq7c9vfnlmbqngzbh5r90x301m50>, (hämtad 2016-06-20)

⁸⁰ Penal Code (2017).

⁸¹ Penal Code (2017) i originalspråk återfinns dock i källförteckningen.

⁸² Afghansk politisk analytiker, samtal i Kabul, april 2016.

⁸³ Afghansk f d politiker, samtal i Kabul, april 2016.

Talibanrörelsens nationella fokus uttrycks i exempelvis rapportering från *Gulf Times* där en senior talibanmedlem nekar till anklagelser om att talibanrörelsen skulle ha sänt krigare till Syrien. Han uppgav att den afghanska talibanrörelsen endast krigar i Afghanistan, och att det är rörelsens officiella policy att inte sända iväg krigare till platser utanför Afghanistan.⁸⁴

Det nationella fokus som talibanrörelsen har visar också på en avgörande skillnad mellan dem och Islamiska Staten som strävar mot en mer gränslös jihad och att upprätta ett kalifat som omfattar alla muslimska länder och territorier. En ytterligare skillnad mellan dem båda är att talibanrörelsen vill undvika anti-shia sekteristiskt våld medan IS/ISKP ser shiamuslimer som icke-troende.⁸⁵ Talibanrörelsen ser vidare ISKP som ett utländskt element som försöker ta kontroll över Afghanistan, vilket man inte accepterar.⁸⁶ Motsättningarna mellan talibanrörelsen och ISKP i Afghanistan har vidare lett till att talibanrörelsen upprättat specialstyrkor som har som enda syfte att bekämpa ISKP.⁸⁷

5.2.1. Lifos bedömning

Mot bakgrund av talibanrörelsens fokus på afghansk inrikespolitik samt deras fiendskap gentemot ISKP jämte annan tillgänglig information finner Lifos det mindre troligt att talibanrörelsen skulle angripa personer enbart på grund av att de stridit för regimsidan i Syrien.

5.3. Hur ser Islamiska staten i Afghanistan på personer som stridit i Syrien?

Lifos har inte funnit någon information om konkreta fall av individer som återvänt till Afghanistan från strider i Syrien och som blivit utsatta för något av ISKP på grund av detta deltagande. Två källor som konsulterats i Kabul under 2016 gjorde då bedömningen, utifrån vad som var känt om ISKP och dess ideologi, att ISKP troligen skulle angripa sådana personer om det blev känt för dem att dessa personer stridit mot IS i Syrien. Dessa källor framhöll dock samtidigt att ISKP i Afghanistan länge varit geografiskt begränsade till att ha operativ förmåga endast i delar av den östliga Nangarharprovinsen.⁸⁸ Deras starka fäste där har varit i Achindistriktet. De har också haft inflytande i delar av bland annat distrikten Kot och Dehbala, men blev under våren 2016 hårt tillbakapressade av både talibanrörelsen och de afghanska

⁸⁴ Salman Siddiqui, *Afghan Taliban deny sending fighters to Syria*, *Gulf Times*, 2014-09-24, <http://www.gulf-times.com/story/409593/Afghan-Taliban-deny-sending-fighters-to-Syria>, (hämtad 2016-06-20)

⁸⁵ Dawood Azami, *Why Taliban special forces are fighting Islamic State*, *BBC News*, 2015-12-18, <http://www.bbc.com/news/world-asia-35123748>, (hämtad 2016-06-20)

⁸⁶ Alessandra Masi, *International Business Times*, *Taliban's Differences From ISIS Are The Key To Its Success In Afghanistan*, 2016-04-20, <http://www.ibtimes.com/talibans-differences-isis-are-key-its-success-afghanistan-2356690>, (hämtad 2016-06-20)

⁸⁷ Azami.

⁸⁸ FN-organisation; Afghansk politisk analytiker, samtal i Kabul, april 2016.

säkerhetsstyrkorna.⁸⁹ Trots denna press så framträdde ISKP under andra hälften av 2016 som en aktör, kapabel att genomföra större självmordsdåd i Kabul, ofta med en sekteristisk inriktning med landets shiaminoritet som måltavla. Den 23:e juli 2016 genomfördes exempelvis ett större attentat mot en hazardemonstration i huvudstaden. ISKP tog på sig ansvaret för attacken som var en av de dödligaste sedan 2001, och man uttalade i anslutning till detta att attacken varit ett svar på hazarernas deltagande på regimsidan i Syrienkriget.⁹⁰

5.3.1. Lifos bedömning

Utifrån vad som är känt om ISKP:s ideologi och agerande finner Lifos att det ter sig troligt att ISKP generellt har ett intresse av att angripa personer som de vet har försökt bekämpa dem, även om det skett på syrisk mark.

ISKP utgör dock fortsatt en numerärt liten del av upprorssidan och deras operativa förmåga är fortsatt geografiskt begränsad framförallt till några distrikt i Nangarhar, även om de under 2016 och 2017 visat sig allt mer kapabla till att genomföra urbana självmordsdåd i exempelvis Kabul. Även i Jawzjan bedömer Lifos att ISKP nu har skaffat sig ett visst territoriellt fäste i ett par distrikt.⁹¹ Genomförda dåd i städerna har dock generellt haft karaktären av större självmordsdåd mot exempelvis shiamuslimska moskéer och folksamlingar och inte riktade angrepp mot enskilda individer.

6. Lifos avslutande analys

Irans rekrytering av afghaner till kriget i Syrien har skett genom en rad olika rekryteringsmetoder med olika grad av frivillighet. Det generella mönstret bedöms enligt Lifos vara att shiitiska afghaner (i huvudsak hazarer) rekryteras på frivillig basis genom olika incitament så som pengar och uppehållstillstånd i Iran. Dessa afghaner, vilka många vistas illegalt i Iran, synes utgöra en lättrekryterad grupp på grund av deras utsatta situation i Iran där de ofta saknar möjligheter till varaktig legal bosättning. Detta sagt så ger dock många av de rekryterade uttryck för att de utsatts för tvång när de påträffats av iranska myndigheter under sin illegala vistelse i landet och då ställts inför det påtvingade valet att låta sig rekryteras till Syrien eller deporteras till Afghanistan. De som berättat att de har ställts inför detta val och som valt deportation har dock också uppgett att de deporterats av Iran

⁸⁹ Internationell organisation, samtal i Kabul, april 2016; Middle East Institute, *The Islamic State in Afghanistan, examining its threat to stability*, MEI Policy Focus 2016-11, Maj 2016,

http://www.mei.edu/sites/default/files/publications/PF12_McNallyAmiral_ISISAfghan_web.pdf, (hämtad 2016-06-23)

⁹⁰ UNAMA, *Protection of Civilians in Armed Conflict*, Annual Report 2016, s. 34, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_annual_report_2016_final280317.pdf

⁹¹ Afghanistan Analysts Network, *Still under the IS's Black Flag: Qari Hekmat's ISKP Island in Jawzjan after his death by drone*, 2018-05-15, <https://www.afghanistan-analysts.org/still-under-the-iss-black-flag-qari-hekmats-iskp-island-in-jawzjan-after-his-death-by-drone/>

och inte sänts till strid i Syrien. Att press och hot ibland kan förekomma i samband med att illegalt vistan afghaner påträffas av iranska myndigheter ter sig troligt mot bakgrund av vad som tidigare är känt om Irans agerande i samband med deportationsprocesser. Att döma av tillgänglig information gällande Irans rekrytering så bedriver Iran inte någon ren tvångsrekrytering till kriget i Syrien, utan att möjlighet finns för berörda personer att neka till tjänstgöring, även om press och hot ibland kan förekomma i samband med rekryteringen. Enskilda fall av tvång kan dock aldrig helt uteslutas.

Beträffande de stridande afghanernas roll i kriget så tyder tillgänglig information på att de huvudsakligen används som fotsoldater i krigets frontlinjer, och uppgifter förekommer även om att de ibland ska ha tvingats av sina iranska befäl till farliga operationer trots att de saknat understöd av tyngre vapen. Lifos har inte funnit någon specifik information om att Fatemiyoun eller afghanska stridande ska ha deltagit i krigsbrott eller brott mot mänskligheten. Mot bakgrund av rapporteringen om att andra shiitiska miliser gjort sig skyldiga till dylika brott måste dock detta område fortsatt bevakas noggrant.

Avseende eventuella risker för de afghaner som stridit i Syrien vid ett återvändande till hemlandet så bör det betonas att det saknas detaljerad information om empiriska fall till stöd för denna bedömning. Ny lagstiftning innebär dock idag att afghaner som stridit i Syrien kan komma att lagföras vid ett återvändande till hemlandet. Talibanrörelsen torde dock inte ha något större intresse av att angripa dessa personer utifrån vad som är känt om rörelsens ideologi, samt annan tillgänglig information. Dock kan det antas föreligga en risk för dessa personer att angripas av ISKP om det blir känt för dem att dessa personer bekämpat IS i Syrien. ISKP:s operativa förmåga i Afghanistan bedöms dock av Lifos vara fortsatt geografiskt begränsad främst till de södra distrikten av Nangarhar och med en förmåga att genomföra urbana självmordsdåd i framförallt Kabul. Även i Jawzjan bedömer Lifos att ISKP nu har skaffat sig ett visst territoriellt fäste i ett par distrikt. Det bör annars betonas att det florerar många rykten om ISKP:s närvaro och aktiviteter på skilda platser i Afghanistan och det är många gånger svårt att avgöra uppgifternas tillförlitlighet då det inte sällan finns intressen av att överdriva ISKP:s betydelse för att exempelvis dra till sig mer säkerhetsresurser.

Källförteckning

Elektroniska källor

Samtliga länkar i denna källförteckning är hämtade 2016-06-23 om inte annat anges.

Afghanistan Analysts Network, *Still under the IS's Black Flag: Qari Hekmat's ISKP Island in Jawzjan after his death by drone*, 2018-05-15, <https://www.afghanistan-analysts.org/still-under-the-iss-black-flag-qari-hekmats-iskp-island-in-jawzjan-after-his-death-by-drone/> (hämtad 2018-05-22)

Alfoneh, Ali, *Analysis: Shiite Afghan casualties of the war in Syria*, 2015-03-12, The Long War Journal, <http://www.longwarjournal.org/archives/2015/03/analysis-shiite-afghan-casualties-of-the-war-in-syria.php>

Alfoneh, Ali, *Shiite Combat Casualties show the Depth of Iran's Involvement in Syria*, Policywatch 2458, The Washington Institute, 2015-08-03, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/shiite-combat-casualties-show-the-depth-of-irans-involvement-in-syria>

Al-Monitor, *Iran to grant citizenship to families of foreign 'martyrs'*, 2016-05-02, <http://www.al-monitor.com/pulse/sites/almonitor/contents/afp/2016/05/iran-politics-syria-iraq-afghanistan-pakistan.html>

Dawood Azami, *Why Taliban special forces are fighting Islamic State*, BBC News, 2015-12-18, <http://www.bbc.com/news/world-asia-35123748>

BBC, Syria Documentary: *Iran's Afghans Fighting for Assad*, 2016-06-12, EA WORLDVIEW, <http://eaworldview.com/2016/06/syria-video-feature-irans-afghans-fighting-for-assad/>

Chopra, Anuj, *Iran enlists Afghan refugees as fighters to bolster Syria's Assad*, AFP, 2015-08-26, <https://www.yahoo.com/news/iran-enlists-afghan-refugees-fighters-bolster-syrias-assad-071834833.html?ref=gs>

Dehghan, Saeed Kamali, *Afghan refugees in Iran being sent to fight and die for Assad in Syria*, The Guardian, 2015-10-15, <https://www.theguardian.com/world/2015/nov/05/iran-recruits-afghan-refugees-fight-save-syrias-bashar-al-assad>

Fassihi, Farnaz, *Iran pays Afghans to Fight for Assad*, The Wall Street Journal, 2014-05-22,

<http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702304908304579564161508613846>

Fassihi, Farnaz & Amiri, Ehsanullah, *Afghans Condemn Iran Over Recruiting Refugees to Fight in Syria*, 2014-05-21, <http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702303749904579576132289729204>

Human Rights Watch (HRW), *Iran Sending Thousands of Afghans to Fight in Syria*, 2016-01-29, <https://www.hrw.org/news/2016/01/29/iran-sending-thousands-afghans-fight-syria>

Kazemi, S Reza, *Raftan, Raftan: How young Afghans from Herat end up in the Syrian war*, Afghanistan Analysts Network, 2016-06-14, <https://www.afghanistan-analysts.org/raftan-raftan-how-young-afghans-from-herat-end-up-in-the-syrian-war/>

Khaama Press, *3500 Afghans fight in Syria as Iran use refugees to bolster Assad*, 2015-08-26, <http://www.khaama.com/3500-afghans-fight-in-syria-as-iran-use-refugees-to-bolster-assad-9602>

Lifos, *Temarapport: Afghaner i Iran*, 2016-03-17, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36932>

Mark Lobel, *The jobless Afghans 'paid by Iran' to fight for Assad*, BBC News, 2015-06-18, <http://www.bbc.com/news/world-asia-33187850>

Masi, Alessandria, International Business Times, *Taliban's Differences From ISIS Are The Key To Its Success In Afghanistan*, 2016-04-20, <http://www.ibtimes.com/talibans-differences-isis-are-key-its-success-afghanistan-2356690>

Middle East Eye, *Afghan fighters an increasingly significant player on Syrian battlefield*, 2015-06-22, <http://www.middleeasteye.net/news/afghan-fighters-increasingly-significant-player-syrian-battlefield-1394440308>

Middle East Institute, *The Islamic State in Afghanistan, examining its threat to stability*, MEI Policy Focus 2016-11, Maj 2016, http://www.mei.edu/sites/default/files/publications/PF12_McNallyAmiral_ISISAfghan_web.pdf

Moslih, Hashmatallah, *Iran 'foreign legion' leans on Afghan Shia in Syria war*, Al Jazeera, 2016-01-22, <http://www.aljazeera.com/news/2016/01/iran-foreign-legion-leans-afghan-shia-syria-war-160122130355206.html>

Penal Code (2017) Aktuell artikel har översatts av Lifos personal. http://moj.gov.af/content/files/OfficialGazette/01201/OG_01260.pdf (hämtad 2018-05-22)

Radio Free Europe Radio Liberty (RFE/RL), *Increasing Number Of Afghans, Pakistanis Killed In Syria Buried In Iran*, 2015-04-25, <http://www.rferl.org/content/persian-letters-afghans-pakistanis-killed-fighting-in-syria-for-iran/26977907.html>

Reuter, Christoph, *Death in Aleppo: A group of Afghan fighters located in Syria*, Afghanistan Analyst Network, 2014-06-06, <https://www.afghanistan-analysts.org/death-in-aleppo-a-group-of-afghan-fighters-located-in-syria/>

Reuter, Christoph, *Murad's War: An Afghan face to the Syrian conflict*, Afghanistan Analyst Network, 2015-06-26, <https://www.afghanistan-analysts.org/murads-war-an-afghan-face-to-the-syrian-conflict/>

Sahraei, Fariba, *Syria war: The Afghans sent by Iran to fight for Assad*, BBC News, 2016-04-15, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-36035095>

Siddiqui, Salman, *Afghan Taliban deny sending fighters to Syria*, Gulf Times, 2014-09-24, <http://www.gulf-times.com/story/409593/Afghan-Taliban-deny-sending-fighters-to-Syria>

Smyth, Phillip, The Washington Institute for Near East policy, *The shiite jihad in Syria and it's regional effects*, 2015-02-02, http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/PolicyFocus138_Smyth-2.pdf

Smyth, Phillip, The Washington Institute for Near East policy, *Iran's Afghan Shiite Fighters in Syria*, 2014-06-03, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/irans-afghan-shiite-fighters-in-syria>

Smyth, Phillip, *The Shiite Jihad and its' Regional Effects*, Middle East Week Podcast, 2015-02-09, <http://middleeastweek.org/home/2015/2/9/s3wq7c9vfnlmbqngzbh5r90x301m50>

Sveriges Radio, *Iran skickar afghanska barn att kriga i Syrien*, 2015-10-23, <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6285468>

The Syrian Human Rights Committee (SHRC), *Detainees in Regime Prisons Swapped for Afghani Prisoners*, 2016-06-11, <http://www.shrc.org/en/?p=27609>

UNAMA, *Protection of Civilians in Armed Conflict*, Annual Report 2016, s. 34, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_a_rmed_conflict_annual_report_2016_final280317.pdf, (hämtad 2018-05-22)

United Nations, Report of the Secretary-General, *Children and Armed Conflict*, A/69/926-S/2015/409, 2015-06-05, s. 32,
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/69/926&Lang=E&Area=UNDOC

Muntliga källor

Afghansk före detta politiker, samtal i Kabul, april 2016.

Afghansk politisk analytiker, samtal i Kabul, april 2016.

FN-organisation, samtal i Kabul, april 2016.

Lokal journalist, intervju via Skype, 7 juni 2016.

Internationell organisation, samtal i Kabul, april 2016.

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se